

РЕКОНСТРУКЦІЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПАМ'ЯТКИ АРХІТЕКТУРИ АРХЕОЛОГІЇ ТА ІСТОРІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ

Білоус М.Ю.

Науковий керівник – доц., к.т.н., Швець В.В.

На півдні Вінницької області, в маловідомому селі Лядова, на мальовничих схилах лівого берега Дністра, розташований на скельній терасі Свято-Усікновенський скельний монастир. За переказом, заснований 1013 року святим Антонієм Печерським. Саме в цьому році відбудеться святкування з нагоди тисячоліття з дня заснування монастиря. Головною проблемою монастирського комплексу є занедбаність, адже влада протягом тисячолітньої історії існування не те що не дбала про релікти, а робила все можливе для зруйнування пам'ятки (більшовицька влада). Виділення необхідних коштів для реставрації пам'ятки, відновлення її статусу значно покращило б значення не тільки Вінницької області, а й України загалом. Роботи по відновленню пам'ятки не так складні, як потребують значних матеріальних затрат, які, нажаль, зібрати самі монахи не можуть. Звичайно, це не малі кошти, адже необхідно провести підготовчі, археологічні роботи, дослідження та самі роботи, але збільшення популярності пам'ятки може значною мірою повернути затрачені кошти.

Пам'ятка археології, архітектури, історії та ландшафту IX-XIX століть – Свято-Усікновенський Лядівський скельний чоловічий монастир Могилів-Подільського району Вінницької області охороняється державою за категорією національного значення (охор. № 02-0015 Н за Постановою Кабінету Міністрів України від 03.08.2009 р. № 928, вид – археологія; охор. № 968 за Постановою Ради Міністрів Української РСР від 06.09.1979 р. № 442, вид – містобудування та архітектура). За паспортними даними пам'ятки, типологічно «Скельний монастир» являє собою комплекс споруд природно-антропогенного походження із ознаками визначного місця, яке внаслідок руйнації потребує реставраційних робіт на скельних реліктах і концептуальної презентації пам'ятки.

Реабілітаційним заходам також підлягають: підпірна стіна з огорожею на ній, які фрагментарно зруйновані. Вцілому вся територія монастиря потребує організованого водовідведення із водо насичених ґрунтів та поверхневих дощових і талих вод. Необхідно прийняти заходи з укріплення схилу, так як монастир влаштований в скельній породі (камінь-вапняк). Зважаючи на складність інженерно-геологічних умов на майданчику будівництва рекомендується виконати комплекс геофізичних робіт для виявлення зон підвищеної тріщинуватості та міцнісних характеристик масиву сеноманських відкладів і провести мікросейморайонування для уточнення сейсмічності майданчика.